

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallennettu versio.
Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat
saattavat poiketa alkuperäisestä julkaisusta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Pyyny, H. & Viinamäki, L. 2019. Sosiaalialan koulutuksen saaneista yhä pula. Lapin Kansa, 1.5.2019, 02-03.

Henkilöstön suuri vaihtuvuus on epäedullista asiakkaille

Sosiaalialan koulutuksen saaneista yhä pula

ALAKERTA

Heidi Pyyny
HTT, YTM sosiaalialan
koulutuksen osaamispäällikkö,
Lapin ammattikorkeakoulu

Leena Viinamäki
YTT, sosiaalialan
koulutuksen yliopettaja, Lapin
ammattikorkeakoulu

Vuodesta 1992 alkaen Lapissa on ollut mahdollista suorittaa sosionomi (AMK) -tutkinto ja vuodesta 2003 alkaen sosionomi (ylempi AMK) -tutkinto. Lappilaiset sosionomi -tutkintoihin johtavat koulutukset kuuluvat toteutusvuosiltaan maan vanhimpiin sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksiin.

Sosionomi (AMK) -koulutuksen taustalla on sosiaalipedagoginen ajattelu, jossa on tärkeää opiskelijoiden valmiuksien vahvistaminen siten, että he voivat tukea ih-

misiä olemaan oman ja yhteisönsä elämän rakentajina sekä vaikuttajina yhteiskunnassa.

Sosionomi (ylempi AMK) -tutkinnon profiilina on ollut kokosen toteutusajan sosiaalialan kansalais- ja aluelähtöinen kehittäminen, mikä mahdollistaa väestö- ja aluerakenteen erityispiirteiden huomioimisen suhteessa valtakunnalliseen strategiseen kehittämiseen ja lainsäädännölliseen uudistamiseen riippumatta työpäikan alueellisesta sijainnista.

On eri asia toimia sosiaalialan ammattilaisena kaupungissa ja harvaan asutulla maaseudulla,

muuttotappio- ja muuttovoitto-alueella tai pitkien ja lyhyiden asointimatkojen alueella.

TILASTOKESKUKSEN mukaan päätoimialoittain tarkasteltuna työllisen työvoiman määrä on lisääntynyt eniten vuodesta 2000 vuoteen 2017 terveys- ja sosiaalipalveluissa eli yhteensä 94 800 henkilöä, joista terveyspalveluissa työskenteli 31 900 ja sosiaalipalveluissa työskenteli 62 900 henkilöä.

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2017 työskenteli sosiaali- ja terveyspalveluiden toimialalla yhteensä 385 000 henkilöä, joista

sosiaalipalveluissa 195 000 ja terveyspalveluissa 190 000 henkilöä.

Lapissa syrjäisimmällä harvaan asutulla maaseudulla on pulaa pätevästä sosiaalialan korkeakoulutetusta työvoimasta, vaikka sosiaalialan korkea-asteen tutkinnon suorittaneita on enemmän kuin koskaan aikaisemmin.

Harvaan asutun maaseudun haasteena onkin paikkakunnalle ja työyhteisöön sitoutuneen ammattitaitoisen henkilöstön saaminen. Henkilöstön suuri vaihtuvuus on epäedullista asiakkaille ja työyhteisölle.

Valtioneuvoston asetuksessa ammattikorkeakouluista (1129/2014) määritellään ammattikorkeakouluopettajien kelpoisuusvaatimuksista, joiden mukaan ammattikorkeakoulun yliopettajalta vaaditaan

soveltuva jatkotutkintona suoritettu lisensiaatin tutkinto tai tohtorin tutkinto ja lehtorilta soveltuva ylempi korkeakoulututkinto.

Yliopettajalta ja lehtorilta, jonka opetustehtävään pääosin kuuluu ammattiopintojen järjestäminen, vaaditaan lisäksi vähintään kolmen vuoden käytännön kokemus tutkintoa vastaavissa tehtävissä.

Esimerkiksi Lapin ammattikorkeakoulun sosiaalialan koulutuksen kaikilla opettajilla on vähintään kolmen vuoden käytännön työkokemus tutkintoaan vastaavista työtehtävistä, ja he ovat myös suorittaneet opettajan pedagogiset opinnot.

OPETUSHENKILÖSTÖN käytännön työkokemusvaade ja pedagoginen

osaaminen korostuvat sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksessa ammattillisen korkeakoulupilarin idean mukaisesti.

Sosionomi (AMK) -tutkintoon johtavassa koulutuksessa useilla käytännön harjoittelujaksoilla perehdytään käytännössä sosiaalialan työn eri tasoihin asiakastyöstä johtajuuteen saakka.

Sosionomi (ylempi AMK) -tutkintoon johtavan opiskelupaikan saamisen edellytyksenä on AMK-tutkinnon suorittamisen jälkeinen vähintään kolmen vuoden pituinen työkokemus, mikä luo työkokemukseen perustuvia opiskelunvalmiuksia sosiaalialan kehittämis-, johtamis- ja asiantuntijatyöhön.

Sosiaali- ja terveysalalla toimivan henkilöstön toimintaa määrit-

tää kelpoisuuslainsäädäntö, molempien alojen ammatinharjoittamisoikeudet, sote-palveluiden tuottamista ohjaava lainsäädäntö sekä paikallinen, alueellinen ja asiakasryhmäkohtainen sote-toimijoiden tehtävärakenne.

Tämä luo perustan sote-palveluiden tarjonnalle sekä jatkuvasti yleistyvälle monitoimijaisen ja moniammatillisen yhteistyön tarpeelle kansalaisten hyvinvointipalvelutarpeiden moninaistuessa yhä yksilöllisemmiksi.

Palveluprosessin keskiössä on vankka työtehtäväkohtainen ammatillinen osaaminen, jolloin jokainen ammattilaisryhmä tuo osaamisensa palveluita tarvitsevan asiakkaan tarpeisiin vastaamiseksi parhaalla mahdollisella tavalla.